

Telesamskipti, Eftirútbúgving og Serundirvísing í Skúlanum fyri øll:

Børn og lærarar økja kunnleikan um Internetið

Týsdagin byrjar stór ráðstevna í Føroyum, har lærarar og skúlafólk annars fara at tosa um royndarskipanina Tess, sum fleiri skúlar í Føroyum hava verið við í seinastu fyra árin. »Tess« stendur fyri Telesamskipti, Eftirútbúgving, Serundirvísing í Skúlanum fyri øll

EIRIKUR LINDENSKOV

Týsdagin komandi hittast um hundrað skúlafólk úr Norðurlondum og øðrum londum í Evropa til ráðstevnu í Føroyum. Talan er um TESS samstarvið, sum stendur fyri Telesamskipti, Eftirútbúgving og Serundirvísing í Skúlanum fyri øll.

Hans Eli Dahl, sum er samskipari av ráðstevnunini sigur í skrivi, at tað eru lærarar í Tvøroyrar skúla, Runavíkar skúla, í Leirvíkar skúla, í Skúlanum á Trøðni og ráðgevarar í SNR, sum hava verið við í TESS-royndartiltakinum síðan byrjan í 1992.

Hann sigur, at sum frá hefur litið eru alt fleiri lond komin við í samstarvið, soleiðis at Tess Network nú umframt norðurlond eisini umfatar fleiri onnur evropísk lond.

Fyrirleikarnir halda, at fleiri skúlar sær eina og skúlavirkið sum heild eiga at fáa møguleika at nýta Tess Network, bæði sum menningarumboð í dagligum virki og í sambandi við eftirútbúgving. Ikki minni dentur skul leggjast á møguleikan hjá næmingum at fáa innlit og fatan við samskipti við næmingsar í øðrum londum.

Leiðin út á Tess Network verður framyvir um Internetið. Júst tí fer øllum skúlum, ið hava ella ætla at fáa sær Internetsamband at bera væl til at vera við í hesum samstarvi, sigur Hans Eli Dahl.

Men hvør er Tess verkætlanin?

Í norðurlendskum skúla hefur seinastu árin verið tyðilig gongd imóti »Skúlanum fyri øll«. Hugburðurin hefur vakt ans suðureftir, soleiðis at flestu evropísk lond nú eisini vilja ganga tann vegin. Í nýggjari ella broyttar skúlaálagarð hefur hugburðurin eisini verið tikið til eftirtektar.

Í Skúlanum fyri øll má sjálfandi vera meira sammenning imillum »serundirvísing« og vanliga undir-

vísing enn higartil hevur verið, heldur Hans Eli Dahl. Skúlaflokkurin skal allur mest møgulega vera saman, fyrilitarlig tillagað undirvísing fyri teir veikaru næmingarnar skal mest møgulega kunna fremjast í flokkinum. Námsfrøðiligi hugsunarhátturin undir teirri næmingatillagaðu undirvísingini/læringini er undirvísingardifferentiering. Hvussu arbeitt verður í teim ymsu londunum fram imóti aðalendamálinum »Skúlin fyri øll« verður ikki heilt eins, men við at hugburðurin er samtyktur, er fatanargrundarlag undir at læra okkum alt betur at skilja hvønn annan - arbeiða fram imóti felags máli.

Hans Eli Dahl heldur, at sjálfandi eiga undirvísing yvirhøvur at vera tillagað øllum - kunnleiki til tess eins og førleiki til fyrirlits allar vegir eiga í størri mun enn higartil at vera sjálvsagdur hjá øllum lærarum - to hagar til eru vit neyvan komin. Vit noyðast enn at hava serundirvísing sum eitt »fak«, eisini at nýta í »differentieraðu« undirvísingini.

Krevur nýggja hugsan og førleika

Næmingatillagað undirvísing (við serundirvísing í flokkinum) krevur ávisan førleika og aðra hugsan um tilrættislegging, enn galdandi hevur verið í gamla skúlanum. Tí er tørvur á eftirútbúgvingarmøguleikum, ið kunnu muna skjótt, og sum nøgvlir lærarar kunnu nýta í senn.

Her er tað, at TESS kemur inn í myndina sum eitt menningartiltak fyri útbúgving, undirvísing og samskipti um teldunet. Trý yvirnæmð evni hava verið í royndartíðini 1992 - 96:

Samskipti og læring, Næmingatillagað undirvísing (hári serundirvísing), og eftirmetingarhættir. Fjarútbúgving fyri lærarar og fjar-samskipti fyri næmingar.

Endamáli við

Teir allarflestu skúlar, sum hava verið við í royndartiltakinum siga, at teir hava fingið nógv gagn av samskiptinum um teldunetið, sigur Hans Eli Dahl, sum er samskipari av ráðstevnunini um teldusamskipti, sum byrjar týskvöldið

royndartiltakinum

- Endamálið er at royna, um útbúgving um teldunet kann hjálpa til at nýta tørvn á eftirútbúgving fyri lærarar og skúlar sum heild.

- At vita, um henda vegin ber til at menna sernámsfrøðiliga førleikan í »integrationsarbeidinum«, og um lærarar í verki kunnu lata hvør øðrum vitan tvørtur um skúla- og landamørk.

- At vita, um teldunetið kann nýtast beinleiðis í tilrættislegging og til at fremja námsfrøðiliga/sernámsfrøðiliga menning í eina eina skúla.

- At vita, um hesin hentleikin kann hjálpa til fyribyrging av flyting av brekðum næmingum heimandi - frá - tryggja teimum rimiliga undirvísingartilboð í heimaskúla.

Hans Eli Dahl sigur, at royndartiltakið hevur víst, at teldunetið er eitt óført amboð til endamálið. Teir allarflestu skúlar og stovnar, ið hava verið við, siga seg hava havt beinleiðis gagn av samskiptinum við altli til bæði undirvísingarteljanir og til at loysa ávisar trupulleikar. Umfram at taka lut í skeiðum, hava vit kunnað ráðfært okkum við serkøn í Danmark og Noregi. Eisini hava vit onkuntíð kunnað ráðgivið úteftir upp á fyrirsparing.

Nyttan í amboðnum

Men hevja nýttu kunnu vit fáa úr hesum amboði?

- Tað veldst sjálfandi í stóran mun um, hvussu nógvá tíð og orku vit nýta til tess. Um amboðið verður ein vanligur dagligur hentleiki, ið øll nýta, er ilt at meta um, hvar markið fyri útlitinum man vera. Hinvegin - um bert nøkur fá á einum stórum arbeidsplassi fara undir at samskipta um netið við omanfyri nevndu endamálium, so verða tey skjótt ovbyrjað og fara at blaka frá sær eftir stuttari tíð. Nøkur balda kortini, at standa amboðini tøk, so kemur áhugin og nýtslan av sær sjálvum.

Um at -fáa fleiri við-

- Vit mugu mæla øðrum til líknandi millum-skúla/millum-landasamstarv. Okkara royndir eru tó, at ávisar fyrirteytir mugu vera á skúlanum ella stovnum, nevnilig

1) Heilt avgjörður áhugi hjá skúlaleiðslu og fleiri lærarum og

2) Tøk vælvirkandi teknisk útgerð. Verður talan um framhaldandi TESS-samarbeiði, so verður tørvur á eitt sindur av leiðbeining til teirra, ið ikki hava verið við í royndartiltakinum. Vit, ið hava verið við, kunnu saktans hjálpt eitt sindur til í

byrjanini, men høvdu fyrst kannað gjølla, um fyrirteytirnar 1 og 2 vóru í lagi, sigur Hans Eli Dahl m. a. í tíðindaskrivi.

At enda sigur hann, at tá royndarskipanin við TESS nú endar, vóna tey, at TESS-samarbeiðið heldur fram sum námsfrøðiligt menningartiltak, líka mikið hvør tekniska samskiptisskipanin verður.

Ráðstevnan verður sett týskvöldið og endar leygardagin. Um 100 luttakarar vera við, so vit frætta óivað nærri komandi vikuna.

Borgarar í Tórshavn

Ætlanin er at stilla ein nýggjan flokk upp til býráðsvalið í heyst og vit hava brúk fyri stuðuli. Vit vilja fegin hoyra hvussu veljarin í Tórshavn kundi hugsað sær, at høvuðsstaðurin verður stýrdur.

Hvat er galið? Hvat kann gerast betur?

Tú má fegin skilva anonymt.

Lat okkum saman gera ein góðan bý betri.

Vinarliga skriva til

Sosíalín, Box 76, 110 Tórshavn, Bill. mrk. VAL.